

DO REDAKCYI BIBLIOTEKI WARSZAWSKIEJ.

W życiu znanego historyka i ekonomisty, jednego ze znakomitszych mężów w narodzie polskim, konsyliarza rady nieustającej, szambelana Felixa Łojki, jest dotychczas jeszcze nie wyjaśniony ustęp: czy należał do konfederacyi barskiej, czy nie? W dziele Juliana Bartoszewicza „Znakomici mężowie polscy w XVIII wieku” w życiorysie F. Łojki, pod tym względem powiedziano, że F. Łojko, będąc przy boku króla Stanisława Augusta, jako szambelan królewski i konsyliarz komisyi skarbowej, w czasie ogólnego niezadowolenia z rządów Poniatowskiego, przeszedł do przeciwnego mu obozu i w r. 1769 przyłączył się do konfederacyi barskiej, której służył głównie jako dyplomata w niewieńczonych rokowaniach z dworem wiedeńskim i Kaunitzem. Po upadku konfederacyi, Łojko wrócił do króla, uzyskał znowu jego względy i powtórnie mianowany był konsyliarzem komisyi skarbowej (1772 r.).

Dotychczas jednak, lubośmy wiele przejrżeli pism do dziejów konfederacyi barskiej, ani razu w nich nie doczytaliśmy się nawet nazwiska Łojki. To samo twierdzi w lat kilkanaście potem i p. Bartoszewicz w „Życiorysie Łojki” zamieszczonym w Tygodniku Ilustrowanym (Nr. 334 z r. 1866).

Wiadomość jako F. Łojko należał do konfederacyi barskiej, podana przez J. Bartoszewicza w dziele „Znakomici mężowie polscy” opiera się ile nam wiadomo, na powadze St. Kaczkowskiego („Wiadomości o konfed. bar.” str. 173), który znowu wziął tę wiadomość z dzieła Ferrand’a „Histoire des trois démembrements de la Pologne” T. I str. 279. Ferrand zaś opiera się na listach Durand’a, ówczesnego posła francuzkiego w Wiedniu, i pisze: że konfederaci wkrótce po przybyciu Domonvier’a wysłali do Wiednia Paca i *Luiki* (ma to być Łojko), który miał obowiązek pozostać dłużej w Wiedniu dla pilnowania interesów konfederacyi, stosując się we wszystkiém do rad i środków, jakie mu za najdogodniejsze wskaże rezydent francuzki. Pac wrócił, a *Luiki* pozostał, lecz będąc po prostu oszukany przez prezydenta, nic nie sprawił.

Chcąc stanowczo wyjaśnić kwestyę: czy Felix Łojko należał do konfederacyi barskiej, lub nie? postanowiłem sobie użyć do tego pośrednictwa *Biblioteki Warszawskiej* i mam nadzieję, że nie jeden z badaczy naszych, któremu pamiątki ojczyste są miłe, a posiadających dzieła i papiery do konfederacyi barskiej, zechce się odezwać w tej materii.

W czerwcowym zeszycie Biblioteki Warszawskiej, z powodu ogłoszenia konkursu na r. 1869, przez Towarzystwo księcia Jabłonowskiego w Lipsku, z nagrodą 60 dukatów, za napisanie historyi „Handlu zbożowego Polski z zagranicą” powiedziano: „Zadanie to jakkolwiek trafnie wybrane, jest nadzwyczaj trudne do rozwiązania, nie tyle ze swego przedmiotu, ile dla braku materyałów do niego.” Osobom mającym zamiar napisania „Historyi handlu zbożowego” możemy wskazać liczne materyały, znajdujące się w prywatnej bibliotece, X. Cz. w Paryżu, między rękopismami szambelana Feliksa Łojki. Osobiście zwracamy uwagę na tomy pod Nr. 1076, 1081, 1082, 1083 i 1092. Ostatni tom pod tytułem: „Handel gdański,” cały jest poświęcony handlowi zbożowemu Polski z zagranicą.

Dnia 25 maja 1868 r.

E. Ł.